

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 340
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 14 maart 2019

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Circulaire economie - Stand van zaken

De circulaire economie wint steeds meer aan belang. Zeker de aflopende legislatuur kreeg het begrip in toenemende mate aandacht van verschillende beleidsniveaus.

Zo kwam Europa al op de proppen met zijn 'package' voor de circulaire economie. En Vlaanderen zet hier in zijn visie 2050 volop op in, via één van zijn zeven transitieprioriteiten.

In diezelfde periode al vroeg ook het Vlaams Parlement per resolutie om meer aandacht te hebben voor dit punt. De indieners legden op 8 maart 2017 voorstellen op tafel waar de regering mee aan de slag kon.

Op dit moment bestaat er al veel in Vlaanderen. Via de 135 lopende projecten binnen Vlaanderen Circulair kunnen we een zeer ruim gamma van initiatieven opvolgen. De projecten werden ingediend door diverse initiatiefnemers en brede partnerschappen: ondernemers, onderzoekers, lokale overheden, financiers, organisaties en burgers, met zowel grote als kleine initiatiefnemers.

1. In hoeverre werden de punten die 2 jaar geleden in de resolutie werden opgeworpen reeds verder uitgewerkt in beleid?
2. Zien de bedrijven die in hun bedrijfsvoering actief bezig zijn met circulaire economie financiële en economische meerwaarde bij deze transitie? Worden deze praktijken én positieve evaluaties goed gecommuniceerd, om andere bedrijven aan te zetten mee[r] te doen?
3. Worden er nog steeds materialenscans gefinancierd vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)? Hoe evalueert de minister dit instrument?
4. Ook sommige sectorconvenanten, speerpuntclusters en innovatieve bedrijfsnetwerken zijn hier actief mee bezig.
Zijn er ter zake al concrete resultaten?
5. Wat valt er te leren uit het buitenland? Zijn er voorlopers of landen die meer dan Vlaanderen actief aan de slag zijn gegaan met het Europese 'Package'?

ANTWOORD

op vraag nr. 340 van 14 maart 2019

van **PETER VAN ROMPUY**

1. Vlaanderen blijft inzetten op een meer circulaire economie via zeer uiteenlopende initiatieven en op verschillende niveau's. Buiten de genoemde 135 projecten die via de projectoproepen gefinancierd worden, waren er in 2017 en 2018 ook telkens 200 ondersteuningsacties door het operationeel team van Vlaanderen Circulair. De acties gaan van het houden van een gesprek, het doorverwijzen voor zover relevant, het voorzien in een toelichting op maat, het actief inbrengen van kennis en expertise rond circulaire economie in workshops tot en met co-organisatie van events.

Daarnaast kenden de green deals 'circulair aankopen', 'gedeelde mobiliteit' en 'circulair bouwen' een succesvolle start met respectievelijk 165, 106 en 290 deelnemers. De green deals lenen zich uitstekend voor het bevorderen van een meer circulaire economie door hun vrijwillig karakter, de brede samenwerking tussen overheid en privépartners en het feit dat zowel milieudoelen als competitiviteit en een goede bedrijfsvoering worden nagestreefd.

Het steunpunt Circulaire Economie (SUMMA) startte in 2017 de langetermijn onderzoekslijnen op en zorgt via kortetermijnopdrachten voor concrete antwoorden op prangende vragen. Daarnaast ondersteunt Universiteit Hasselt het team Vlaanderen Circulair voor het oplossen van concrete juridische knelpunten.

2. Naast de voornoemde initiatieven van team Vlaanderen Circulair en de green deals, fungeren ook de partners uit de stuurgroep als (internationale) ambassadeurs voor de circulaire economie. Zo is er het jaarlijkse boo(s)tcamp CE voor studenten en jonge ondernemers, de samenwerking met Transitie Middenveld om via het toekomstspel 'Betergem' diverse organisaties en wijken aan te spreken, de circulaire koffiebar/beursstand, de CE Community Night In Leuven in september, maar ook de diverse conferenties, workshops en lezingen Circulaire Economie die intussen georganiseerd worden door het bredere partnerschap.
3. Er worden geen materialenscans meer gefinancierd vanuit het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO). Een evaluatie van dit instrument werd gemaakt in de publicatie: "Duurzaam materialengebruik loont" (<https://www.vlaio.be/nl/media/84>).
4. Binnen het Vlaams clusterbeleid is er inderdaad aandacht voor circulaire economie. De speerpuntclusters zijn via hun respectievelijke clusterpacten actief gekoppeld aan de transitieprioriteiten circulaire economie, industrie 4.0 en energie. In de clusterpacten van elk van de speerpuntclusters, te raadplegen op de website van VLAIO, worden de hoofdlijnen beschreven op welke manier de clusterorganisaties kunnen samenwerken met de transities en hun respectievelijke transitie managers met als belangrijkste doelstelling deze transversale prioriteiten een plaats te geven in de werking van de speerpuntcluster.

Specifiek rond circulaire economie werden in 2017 en 2018 respectievelijk 6 en 8 projecten vanuit de speerpuntclusters goedgekeurd voor een totaal steunbedrag van respectievelijk 6,0 en 4,9 miljoen EUR. Om de bijdrage van de speerpuntclusters aan de transitieprioriteiten, waaronder circulaire economie te intensifiëren werd in 2018

een 2-jarige overheidsopdracht gegund aan IDEA Consult om de speerpuntclusters te ondersteunen bij de opzet en uitwerking van clusterprojecten in de transitiedomeinen. De focus ligt hierbij op projecten waarbij meerdere speerpuntclusters bij betrokken zijn.

Ook bij sommige van de innovatieve bedrijfsnetwerken staat de circulaire economie nadrukkelijk op de agenda. Zo is er in 2018 een interclusterproject opgestart rond de valorisatie van de toenemende stroom aan afgedankte composieten afkomstig van wieken, scheepsrompen, zwembaden, silo's.

5. Vlaanderen zette haar eigen sterke punten in de verf op het internationale toneel via de organisatie van het World Resource Forum in Antwerpen van 24 tot 27 februari 2019.

Een overzicht van de initiatieven rond circulaire economie in diverse Europese landen werd gebundeld door het Europees Milieuagentschap in haar rapport 'More from Less' (2016). Het rapport analyseerde het beleid van 32 Europese landen op het vlak van nationale strategie, indicatoren, doelstellingen, drijfveren en institutionele aanpak rond hulpbronnen efficiëntie en circulaire economie. In 2016 was Vlaanderen een van de weinige regio's die samen met Oostenrijk, Finland, Duitsland en Schotland een strategie had, gewijd aan circulaire Economie (Vlaams Materialenprogramma)

Uit een recente nieuwe EMA bevraging in 2017-2018 (nog niet gepubliceerd) blijkt dat van de 32 bevraagde landen 20 aangaven dat ze sinds het uitkomen van het EU Actieplan Circulaire Economie in december 2015, aan de slag zijn gegaan met circulaire economie strategieën. Ondertussen hebben 9 landen een formeel goedgekeurde nationale strategie inzake circulaire economie: België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Italië, Nederland, Portugal, Slovenië en het Verenigd Koninkrijk.

Een aantal vaststellingen:

- De meeste strategieën hebben een **vergelijkbare opbouw** met tussen 3 en 5 prioritaire actiedomeinen, waarvoor sectorale actieprogramma's worden opgesteld.
- Een aantal landen **integreren circulaire economie strategieën in andere beleidsthema's**, zoals bv. in het klimaatbeleid (Schotland, Frankrijk), in bio-economie (Denemarken en Litouwen), in concurrentiebeleid (Noorwegen), Industrieel beleid (UK), Deeleconomie (Denemarken), Voedselafval (Spanje, Noorwegen).
- De meeste landen benaderen circulaire economie in de eerste plaats enkel vanuit het **perspectief van materiaalstromen**. Vlaanderen is met haar Visie 2050, waarbij de transitie naar een circulaire economie ook van toepassing is op water, energie, ruimte en voeding een uitzondering.
- De meeste landen hebben enkel kwantitatieve afval gerelateerde **doelstellingen**. 9 landen hebben doelstellingen rond de productiviteit van hulpbronnen.